

جام جهان نمای آیت‌الله بهجت کدر نشده بود/ راه معرفت را پرواز کرد

امتیاز آیت‌الله بهجت نسبت به بقیه این بود که راه پرواز را می‌دانست. در راه علم و معرفت باید پله پله حرکت کرد اما ایشان تمام مسیر را پرواز کردند چون سبک بودند، زمین‌گیر نشدند، ضمیر ایشان پاک بود.

امتیاز آیت‌الله بهجت نسبت به بقیه این بود که راه پرواز را می‌دانست. در راه علم و معرفت باید پله پله حرکت کرد اما ایشان تمام مسیر را پرواز کردند چون سبک بودند، زمین‌گیر نشدند، ضمیر ایشان پاک بود.

به گزارش خبرنگار مهر، نشست تخصصی ویژه بررسی شخصیت و اندیشه اخلاقی و عرفانی آیت‌الله العظمی محمدتقی بهجت (ره) با حضور حجت‌الاسلام و المسلمین سیدمحمدحسن ابوترابی‌فرد، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی و حجت‌الاسلام والمسلمین علی بهجت، فرزند آیت‌الله بهجت عصر روز گذشته ۳۰ شهریورماه به همت گروه الهیات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی در سالن اجتماعات این پژوهشگاه برگزار شد.

در ابتدای این نشست پس از قرائت قرآن و پخش سرود جمهوری اسلامی ایران، خسرو قبادی رئیس پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی ضمن خوشامدگویی به میهمانان، به صورت مختصر فعالیت‌های پژوهشگاه را تشریح کرد و گفت: در اردیبهشت ماه یک نشست با موضوع ویژگی‌های شخصیتی آیت‌الله بهجت برگزار شده بود و این دومین نشستی است که به بررسی شخصیت این عالم ربانی می‌پردازد البته قرار بود این نشست دوم شهریورماه برگزار شود که بنابه دلایلی به تعویق افتاد. در نشست اردیبهشت‌ماه فرصت ارائه تعدادی از مقالات نبود و به همین جهت امروز مقالات باقی‌مانده از آن همایش نیز ارائه می‌شوند.

وی افزود: از سال ۱۳۹۳ تاکنون حدود ۶۰ نشست علمی- تخصصی برگزار و ۱۵ نشریه علمی و تخصصی توسط پژوهشگاه منتشر شده است. همچنین اولین همایش ملی «تلفن همراه هوشمند و سبک زندگی» توسط این پژوهشگاه در خردادماه سال جاری برگزار شد. علاوه براین‌ها تاکنون حدود هفت جلد کتاب توسط پژوهشگاه منتشر شده که پنج جلد آن در حوزه دفاع مقدس است.

قبادی در ادامه پس از تشریح فعالیت‌های پژوهشگاه ادامه داد: آیت‌الله بهجت با آیت‌الله طالقانی و آیت‌الله مطهری هم‌دوره بودند و شرایط زندگی - سیاسی، خانوادگی، تحصیلی و اساتید و شرایط اجتماعی هر سه آنها تقریباً یکسان بود ولی چطور می‌شود که رویکرد هر کدام از آنها متفاوت می‌شود؟ پاسخ سؤال این است که شخصیت روحی روانی افراد با یکدیگر فرق دارد. در نتیجه شیوه برخورد هر کدام این‌ها با هم فرق دارد، به طوری که آیت‌الله طالقانی بیشتر مشغول مبارزه سیاسی اجتماعی، آیت‌الله مطهری مشغول مبارزه قلمی و فرهنگی و آیت‌الله بهجت بیشتر مشغول تهذیب نفس بودند.

پس از قبادی، حجت‌الاسلام و المسلمین سیدمحمدحسن ابوترابی‌فرد که از شاگردان مرحوم آیت‌الله بهجت هم بوده است شروع به سخنرانی کرد و گفت: در آیه کریمه «فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ» ویژگی بارز و ممتاز آیت‌الله یعنی عمل صالح آمده است. براساس این آیه راه رسیدن به حق و معرفت خدا عمل صالح است. آیت‌الله بهجت همیشه تاکید داشتند که ما یک راه بیشتر نداریم و آن راه هم عمل صالح است. هرکسی هر چیزی به دست می‌آورد محصول عملش است.

وی افزود: اینکه قرآن تاکید می‌کند امکان ندارد انسان بدون سعی سرمایه‌ای را به دست بیاورد هم معنی‌ش همین است البته تفکر، خودش یک نوع کار است، تفکر و اعتقاد صحیح عمل صالح و تفکر و اعتقاد غلط عمل ناصالح به دنبال خود دارد به عبارتی سعی و تلاش اگر در مسیر صحیح باشد، عمل صالح را به دنبال دارد و اگر در مسیر غلط باشد، عمل ناصالح را باخود به دنبال دارد.

وی اظهارداشت: آیت‌الله بهجت از دوران نوجوانی زمانی، یعنی زمانی که هنوز به بلوغ نرسیده بودند در نماز جماعت‌هایی که در کربلا و حرم امام حسین (ع) می‌خواندند مکاشفه داشتند منتها چون در آن زمان سنشان کم بود فکر می‌کردند که همه اینگونه هستند ولی این مکاشفه انجام نمی‌شود مگر در سایه نبوغ و هدایت الهی. ایشان تا آخر عمر هم مراقب بودند که از عمل صالح فاصله نگیرند. تاکید همیشگی ایشان این بود که باید عزم و اراده جدی برای شناخت عمل صالح داشته باشید و تا آن عمل را شناختید انجام دهید و همواره جهاد فی‌النفس داشته باشید. آیت‌الله بهجت همیشه این نگرانی را داشتند که بدون عمل صالح و ایمان از دنیا بروند و همین نگرانی هم وی را ازپا درآورد.

نائب رییس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: نقش انگیزه و خلوص هم در علم صالح بسیار مهم و کلیدواژه انسان است. ایشان سخت مراقب بودند که عملشان لوجه الله باشد. ما هم باید یاد بگیریم این گونه باشیم و رصد کنیم تا بدانیم در جامعه امروز چه وظیفه‌ای داریم و به وظایف خود اشراف داشته باشیم مثل آیت الله بهجت که همواره تاکید داشتند باید در انجام عمل صالح عزم و اراده جدی داشته باشیم، البته مراقبت از عمل صالح هم بسیار مهم است.

ابوترابی فرد در پایان سخنانش گفت: آیت الله بهجت توصیه‌ای داشتند که به درد جامعه امروز ما می‌خورد و آن هم اینکه وقتی بلایی بر سر مسلمانان نازل می‌شود باید دعا‌های ما فرق کند مثلاً در حال حاضر با بلاهایی که بر سر مسلمانان در سوریه، عراق، یمن و فلسطین آمده است باید دعا‌های ما فرق کند. اگر دعا‌هایمان فرق کرده که خوش به حالمان اما اگر دعا‌هایمان تغییری نکرده است بد به حال ما. پس بیایید همگی با هم دعا کنیم که خداوند بلا را از ملت مظلوم بحرین، سوریه و افغانستان دور کند و ملت ایران اسلامی را در پناه اسلام و قرآن محافظت کند.

حجت الاسلام و المسلمین علی بهجت فرزند آیت الله محمدتقی بهجت از دیگر سخنرانان این مراسم بود که به شرح ویژگی‌های شخصیتی پدر خود پرداخت. وی گفت: وقتی با ایشان به حرم مطهر امام رضا(ع) و حتی حضرت معصومه سلام الله علیها می‌رفتیم تمام مدت می‌ایستادند و نمی‌نشستند، حتی گاهی ما خسته می‌شدیم ولی ایشان خیر. یکبار یکی از دوستان ایشان تعریف کرد که در مشهد با ایشان به زیارت رفتند و مشاهده کردند که آقا اصلاً ننشستند از او پرسیدند که آقا شما خسته نمی‌شوید که تمام مدت در حرم مطهر ایستاده‌اید آقا پاسخ دادند: مشهد عطاری زیاد دارد شما برو داروی عین، شین، قاف را بخر بخور دیگه خسته نمی‌شوی. از نظر ایشان عشق به خدا با خستگی معنایی ندارد. به همین دلیل هم ایشان تا ۹۰ سالگی هیچ‌گاه احساس خستگی نکردند و همواره دنبال عشق به پرودگار بودند.

وی افزود: براساس آیه «اذکرونی اذکرکم» یاد، اتصال است. به همین دلیل هم برای آیت الله بهجت آنقدر اتصال به معبود مهم بود که قابل توصیف نیست. ایشان در هیچ حالی از یاد خدا غفلت نمی‌کردند و حتی لحظه‌ای نمی‌خواستند از یاد خدا دور باشند. فکر و ذکر تمام وقت ایشان را پرمی‌کرد و همیشه می‌گفتند ۹۰ سال عمر و زمان کمی است و باید از همه لحظاته‌اش استفاده کرد چون کمال در آگاهی انسان است و هیچ کمالی بدون آگاهی اتفاق نمی‌افتد.

فرزند آیت الله محمد تقی بهجت ادامه داد: در عصر حاضر ما می‌خواهیم که همه چیز را با علم حل کنیم در حالیکه امکان پذیر نیست، اگر امکان پذیر بود الان همه باید با علم به کمال می‌رسیدند اما این طور نیست. اگر قرار باشد که همه زندگی همین خورد و خوراک اینها باشد که سایر حیوانات هم این گونه زندگی می‌کنند. علم در صورتی با ارزش است که ما را به مقصد برساند. اگر دانشمندی نداند برای چه آمده و به کجا می‌رود انگار به هیچ چیز نرسیده است. ما فقط برای عمرکردن و زندگی کردن نیامده ایم، نیامدیم که مدتی بمانیم و برویم. معاد و مبدا ما هدف دارد و باید دلیل و علت آفرینش را متوجه شویم. زندگی انسان با مرگ تمام نمی‌شود چون ما دائماً در حال مرگ یا همان حرکت جوهری هستیم. به قول آیت الله بهجت ما نیامدیم تا با هر قیمتی زندگی کنیم بلکه آمده ایم تا با زندگی کردن قیمت پیدا کنیم.

وی در ادامه با اشاره به اینکه ایشان قبل از بلوغ مکاشفه داشتند توضیح داد: راز اینکه ایشان از سایر همکلاسی‌های خود جدا شدند این بود که قبل از سن بلوغ مکاشفه داشتند و خیلی هم مراقب بودند که این را به کسی نگویند و این نگفتن، آن هم در سن و سالی که بچه‌ها به هر چیز جدیدی دست می‌یابند دوست دارند همه بدانند عجیب است و من نمی‌دانم که چه کسی به ایشان گفته بودند که از این حالات و عوالم چیزی نگوید البته بعدها من نامه‌ای یافتم که خطاب به برادر علامه جعفری نوشته بودند و در آن گفته بودند که من مکاشفه دارم. به همین دلیل هم زمانی که خیلی از هم دوره‌ایهای ایشان دنبال راه درست بودند، ایشان در مسیر بودند و نزدیک بود به مقصد برسند.

وی افزود: امتیاز آیت الله بهجت نسبت به بقیه این بود که راه پرواز را می‌دانست. می‌گویند در راه علم و معرفت باید پله پله حرکت کرد اما ایشان تمام مسیر را پرواز کردند چون سبک بودند، زمین‌گیر نشدند، ضمیر ایشان پاک بود و جام جهان نمای او کدر نشده بود. آیت الله بهجت در مورد مسیر سیرالی الله که وظیفه همه ماست و منتظریم که استاد داشته باشیم معتقد بودند که نباید منتظر استاد بنشینیم چون آگاهی‌های انسان، استاد انسان است و نباید نشست و منتظر ماند بلکه باید راه را طی کرد.

فرزند این عالم ربانی در پایان سخنانش گفت: آیت الله بهجت در تمام عمر خود حتی یک سوال هم نپرسیدند و همیشه هم می‌گفتند: «من هیچ گاه سوالی نپرسیدم الا زمانی که استاد خودش جواب می‌داد» یعنی ایشان سوالشان را نمی‌پرسیدند و در ذهنشان می‌ماند ولی استاد پاسخ آن را می‌داد و حتی گاهی استاد می‌گفت که حالا نوبت به سوال بهجت رسید و بقیه تعجب می‌کردند که ایشان که سوالی نپرسیده است. در مورد خودشان هم اینگونه بود که خیلی از سوال‌ها را نپرسیده جواب می‌دادند. یکبار از ایشان پرسیدند که آقا شما در محضر بقیه الله(عج) چه می‌پرسید؟ ایشان پاسخ دادند: سوال؟! آن هم در محضر

بقیه الله اعظم(عج)؟! ایشان خودشان سوال را می دانند اگر صلاح بدانند جواب می دهند. خداوند توفیق بدهد، راهی که برای همه ما باز است و جلوی روی ما قرار دارد را درست برویم و اینگونه طی کردن مسیر قسمت ما هم بشود.

در ادامه این نشست حجت الاسلام والمسلمین محمد روحی، استاد دانشگاه تربیت مدرس، دکتر ناصر رحمدل، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاددانشگاهی و سیدحمیدرضا رئوف پژوهشگر پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاددانشگاهی به ارائه مقالات خود پرداختند.